

En la mort d'un magrebí anònim

Josep M. Riu i Margalef

La notícia ens arriba a través de la premsa: el dia 11 de març, un home d'origen magrebí fou trobat mort, calcinat pel foc, sembla ser, a causa d'un accident fortuït mentre dormia en una granja de les afores de Riudoms. Se'n desconeix la identitat i ningú el reclama, si més no, en un primer moment. Posteriorment, sempre segons les informacions de la premsa, es produeix un episodi lamentable: el cadàver va d'Herodes a Pilats, entre Reus i Riudoms, per espai de 10 dies i, finalment, per ordre judicial, és enterrat a la fossa comuna del Cementiri Municipal de Riudoms. Al marge de si s'actuà amb prou sensibilitat o no, aquest cas, en primer lloc, posa de manifest una manca total de coordinació entre les diverses administracions (judicial, sanitària i municipal) competents en aquesta mena d'afers, així com una preocupant manca de previsió, en el terreny assistencial, per respondre a situacions d'emergència com la que ens ocupa, o similars, tot i que la presència a la comarca, del col·lectiu d'immigrants magrebis, no és nova de fa quatre dies.

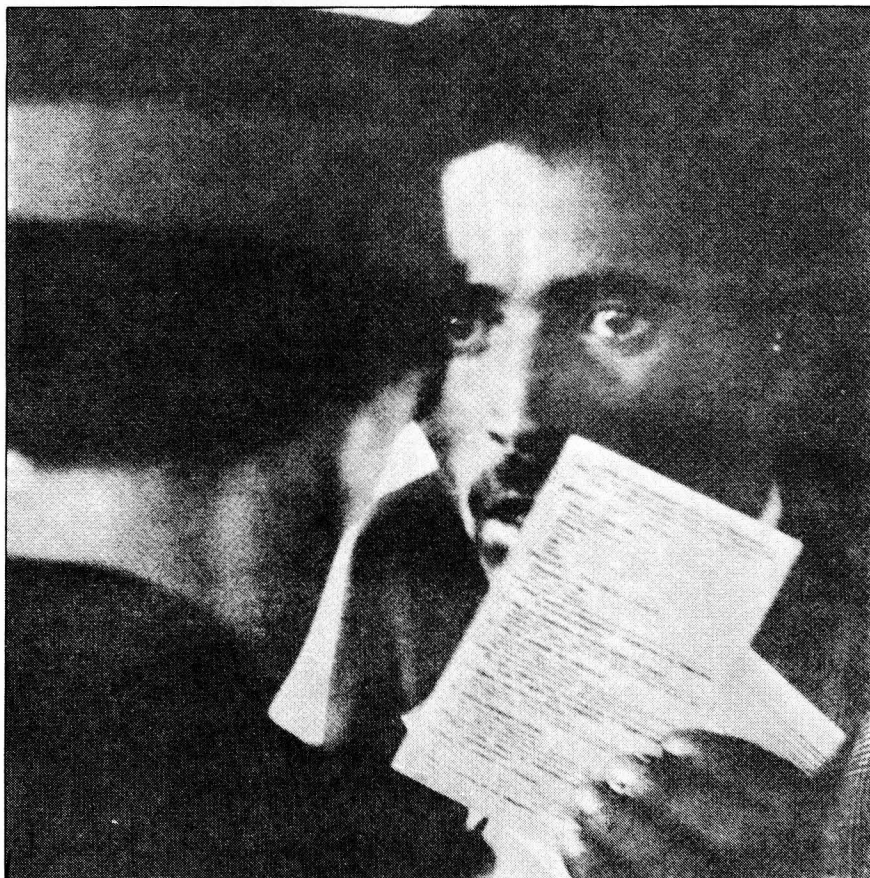
Fets com aquest conviden a reflexionar sobre les dures i injustes condicions de vida (socials, econòmiques, sanitàries, culturals, etc.) dels immigrants magrebins a les nostres comarques, les quals, segurament, no difereixen gaire de les que es puguin donar a Riudoms. A propòsit d'això, en un informe del Servei Municipal d'Assistència Social de l'any 1989, es diu: "A Riudoms existeix una colònia de marroquís que oscil·la, segons variï la font d'informació, entre les 150 i 300 persones. A excepció d'un parell de famílies, tota la resta correspon a individus sols. Les condicions sanitàries i d'habitatge en les quals viu aquesta gent —a excepció d'una de les 2 famílies citades— són realment precàries. Acostumen a viure amb nefastes condicions de salubritat". Tres anys després, entenem que, el programa segueix sent el mateix, amb l'agreujant que, en aquest període, el nombre de membres

d'aquest col·lectiu podria haver-se duplicat.

La nostra societat, que s'omple la boca de democràcia i de drets humans, practica, pel que fa als treballadors immigrants, una mena de doble moral que, per una banda, ens permet aprofitar-nos-en laboralment, generalment, en treballs submergits i d'escassa consideració social i, per l'altra, tolera que rebin sots de misèria o que tinguin greus problemes com ara la dificultat d'aconseguir permisos de treball, habitatges dignes o escolarització adequada per als seus fills. O que, tot hi haver cotitzat, se'ls denegui el subsidi d'atur sota pretext que la finalització del contracte coincideix amb la del permís de residència, etc. En resum: per una banda ens en servim com a mà d'obra barata i, per l'altra, els neguem els drets més

elementals. I, per més taca d'oli, quan el govern espanyol decideix intervenir en aquesta problemàtica, ho fa tirant pel dret i promulga la polèmica i mal anomenada "Ley de Derechos y Libertades de los Extranjeros en España", la qual, lluny d'aportar-hi solucions reals, el que fa és que, moltes d'aquestes persones, visquin engoixades per una amenaça latent d'expulsió.

No fa pas gaires dies, quí al poble, vaig viure una experiència que em va semblar força il·lustrativa de com n'ha de ser d'engoixant la situació d'inseguretat en què deuen viure molts d'aquestes persones: vaig anar a una casa de pisos perquè havia de parlar amb un dels seus inquilins, però, com que la persona que jo buscava no hi era, vaig decidir deixar-li una nota escrita per sota la

La Llei d'estrangeria fa que molts immigrants visquin en una situació d'inseguretat engoixant (foto: Arxiu "LF")

porta, per la qual cosa em vaig acostar a una bombeta que il·luminava l'escala i que, justament, era situada al replà d'un pis ocupat per una família magrebí i vaig començar a escriure. Casualment, dos dels estadants d'aquest pis, un home adult i un nen, pujaven per l'escala i em van veure escrivint. Van entrar al pis i, uns segons després, va tornar a sortir l'home més gran tot capficat i, temorosa, hem va demanar, en un castellà molt rudimentari, pels motius de la meua presència allí, prenent notes. Després d'aclarir-li que redactava una nota per a un veí, vaig notar com si l'home s'hagués tret un pes de sobre, i es va tornar a ficar dins del pis.

La trista i crua realitat és que, avui per avui, el futur que la nostra societat depara a les minories ètniques procedents de l'anomenat Tercer Món (magrebins, negres, asiàtics, etc.), majoritàriament, és la pobresa i, en molts casos, la indigència, és a dir, anar a parar a les importants bosses de pobresa existents al país. Malgrat sigui notori que les conductes delictives entre els immigrants són molt ninoritàries, la desestructuració social, marginalitat i delinqüència com tothom sap, són conceptes que estan estretament interrelacionats i, per tant, en aquest context, es pot caure, molt fàcilment, en la temptació de carregar-los, dema-

gògicament, els neulers de tots els nostres problemes econòmics i socials, bo i fomentant en la societat civil sentiments i actituds racistes i xenòfobes, i, a jutjar per l'espectacular i perillosa ascensió electoral, a França i Alemanya, de l'extrema dreta i dels neonazis, amb gran èxit. Les forces polítiques demòcrates europees, que han qualificat aquesta ascensió de "catastrofe" i de "derrota per la democràcia", en aquests moments, pel bé de la pau i de la convivència, tenen la responsabilitat històrica de frenar, amb fermesa, el renaixement d'aquest fenomen.

Molts polítics de casa nostra han dit, en més d'una ocasió, penso que molt encertadament, que cal que Europa ajudi els països del Tercer Món i, en especial, el Magreb perquè els seus ciutadans no hagin d'immigrar fugint de la misèria. Tanmateix, al nostre país, a la nostra comarca, al nostre poble, hi ha un problema humà immediat que reclama solucions urgents. Des de molts sectors social, especialment per part de les organitzacions de caire assistencial i humanitari, es ve denunciant la precàrietat de les condicions de vida dels immigrants i es reclama als governants, insistentment, una política concreta sobre immigració, que garanteixi, amb mesures factibles, que tots els immigrants puguin viure dignament,

sense cap mena de discriminació.

A més de les actuacions governamentals, però, a nivell de carrer, també caldria fer un esforç, sobretot de comprensió. Fora del que són les relacions estrictament laborals, per part de la societat civil autòctona i, segurament, dels propis immigrants, hi ha una gran prevenció en el tracte i en la comunicació interpersonal. Això és veu, per exemple, als bars, on, malgrat compartir un mateix espai lúdic, mai o molt rarament s'estableixen una conversa entre persones autòctones i immigrades. Aquesta actitud és afavorida per les dificultats idiomàtiques però, sobretot, pels prejudicis ètnics, pels fet de ser diferents. Els prejudicis ètnics o de qualsevol altra mena, acostumen a ser sempre fills de la ignorància, del desconeixement que tenim dels altres i el millor antídoto contra la ignorància és la informació, la qual, en aquest cas, hauria de ser abundosa i recíproca sobre els valors propis que integren les cultures respectives. Aleshores, potser tots tindríem molt més clar que ser diferents no vol dir ser ni millors ni pitjors i, en conseqüència, la nostra societat seria molt més impermeable a la temptació del racisme i de la xenofòbia. ●

Veïns desconeguts

La majoria de la gent quan va pel carrer, saluda els coneguts i de vegades els desconeguts:

- "Hola, adéu"
- "Hola, bon dia"

És una manera de dir que se'ls respecta, que se'ls aprecia, que no són indiferents als nostres ulls. Això ho fa tothom.

Però el que quasi tots oblidem és que fa uns 5 anys que una comunitat estrangera procedent del sud va arribar al nostre poble.

Arrivaren esperançats, però ara molts estan amargats. Som tan indiferents davant d'ells... 5 anys després encara no els coneixem. Només els tòpics.

Quan arriba aquest temps, molta gent gairebé no sap que és el temps del Ramadà, igual que per nosaltres és Quaresma.

Tant ens costa dir "adéu, bon dia, bona nit" als nouvinguts? Tant ens costa, als botiguers, intere-

sar-nos per ells, per la seva família, per la seva situació? Són els nostres veïns.

Molts es quedaran aquí, i, d'aquí a dues generacions, els nois s'anomenaran David, Xavier o Jordi i les noies Montserrat, Núria o Carme. Els farem viure en un guetto o els respectarem? Ells i nosaltres som germans en Déu. El seu i el nostre és el mateix: Yahveh, Déu, Al.là, God, Dieu: "Ell" en diferents sons. Si ho mirem no som tant diferents.

Encara que la situació és diferent, penso en els moriscos. Van ser expulsats per ser distints. Ara ja no som al s. XV o al XVI, quan hi havia la Santa Inquisició. Som a punt de començar el s. XXI. Si us plau, no siguem xenòfobs... ●

C.LI.